

ДАРОВИТО ДЕТЕ И РОДИТЕЛЪИ

Изазов за родитеље

- Родитељи даровитог детета суочавају се са развојним карактеристикама које су специфичне за ово дете, што доводи до тога да наилазе на **низ нетипичних ситуација у васпитању**
- Даровита деца често представљају врсту изазова, али и проблема за родитеље и породицу

Потенцијални проблеми (1)

- Даровито дете може да изазове код родитеља **осећање неадекватности** јер они осећају да нису припремљени да му пруже емоционалну подршку или интелектуалне подстицаје
- Родитељи могу да буду и посебно одушевљени својим дететом и оно им може постати нека врста **«степенице» у економско-социјалном статусу**, што постаје проблем када родитељи имају неубичајено велика очекивања о постигнућим детета
- **Неслагање између интелектуалног и социоемоционалног развоја** даровитог детета може да створи стресове и за дете и за родитеље

Потенцијални проблеми (2)

- Проблем је да се детету пружи адекватна подршка, а да се не створи осећање љубоморе код браће и сестара или фрустрација и инфериорност ако је, на пример, млађе даровито дете превазишло резултате и постигнућа старијег детета
- Проблем је и када нема неопходне усаглашености између родитеља (мајке, оцаа или других чланова породице) у погледу очекивања даровитог детета, па дете користи манипулативну технику према родитељима

Карактеристике породичне средине даровитог детета (1)

(према Е.Винер, 1996)

- Даровита деца заузимају «посебне позиције» у породици, најчешће су она прворођена или јединчад
- Даровита деца најчешће одрастају у «обогаћеним» срединама
- Њихове породице су усмерене ка детету: родитељи сву пажњу и енергију усмеравају на то да таква деца рано добију примерене могућности у областима у којим показују таленте (инструктори, приватни часови и сл.)

Карактеристике породичне средине даровитог детета (2)

(према Е.Винер, 1996)

- Родитељи обезбеђују значајну независност и слободу даровитој деци, пружају аутономију и очекују да и сама деца доносе одлуке, чак и уз одрежене ризике
- Стимулација и високи стандарди, хармонија и неговање су карактеристике породица даровите деце
- Висока постигнућа, у било ком домену, повезана су са високим стандардима и захтевима које су као модел поставили одрасли (родитељи, васпитачи, експерти)

Породица и могућности подстицања развоја даровите деце (1)

- Родитељи могу да буду први и најзначајнији у поучавању даровитог детета у различитим правцима:
 - оно чиме се сами баве,
 - упутствима и саветима где деца могу да виде и сазнају оно што их посебно интересује и привлачи (музеји, библиотеке, зооовртови, ботаничке баште, енциклопедије, књиге, приручници, часописи и сл.)
- Родитељи су они који дају правац у стицању нових знања (сазнања) детета и помажу му да та сазнања следи, обликује и примени

Породица и могућности подстицања развоја даровите деце (2)

- Родитељи могу да омогуће и помогну детету да:
 - Прошири своја сазнања и интересовања
 - Мисли критички
 - Генерализује информације и успешно их примењује на нове случајеве и ситуације у новим и измењеним околностима
 - Идеје исказује јасно, разговетно и развија их у рагговору са другима
 - Проналази алтернативна решења и разматра њихове могуће последице
 - Планира своје активности
 - Развија квалитете истрајности
 - Упознаје се са техником тражења, прикупљања и сређивања података

Родитељско понашање које може да обезбеди оптимални развој даровитог детета (1)

- Стил породичног васпитања који подстиче отворене породичне односе са нагласком на јачању самопоуздања детета
- Позитиван односе према креативности, односно неговање креативности унутар породице
- Подстицање процеса учења и подучавања како у вртићу тако и ван њега

Родитељско понашање које може да обезбеди
оптимални развој даровитог детета (2)

- Испољавање одговарајућег степена
флексибилне контроле без претераних
захтева и критике
- У односу према васпитачу важно је да
родитељ испољи поверење у
васпитачеве способности и оствари
различите видове сарадње са
породицом

Најважнија карактеристика породичног васпитања и подршке даровитом детету

- Тражење равнотеже, с једне стране, између потреба и интересовања даровитог детета, а с друге стране, потреба и интересовања породице

